

Aan de gemeenteraad

Datum : 5 november 2024
Zaaknummer : 4364747
Contactpersoon : Martijn Defilet
Telefoonnummer : 026 3773753

Onderwerp: Uitvoeringsagenda 2025-2028 Arnhems erfgoed verrast en verbindt en afdoening motie 22M120

Geachte voorzitter en leden,

Graag informeren wij u over de door ons vastgestelde 'Uitvoeringsagenda 2025-2028 Arnhems erfgoed verrast en verbindt'.

Inleiding

Voor de jaren 2025-2028 is een nieuwe uitvoeringsagenda op het gebied van erfgoed opgesteld. Deze agenda komt voort uit ambities die wij hebben om op een verantwoorde wijze met het Arnhemse erfgoed om te gaan. Daarnaast is de motie [22M120 Kansen voor behoud erfgoed benutten](#) aanleiding geweest voor het opstellen van een nieuwe agenda.

In de motie wordt aangegeven dat er op dit moment beperkte ruimte is om unieke, eenmalige kansen voor het behoud of de renovatie van erfgoed te ondersteunen. Het gevolg daarvan is dat bepaalde projecten geen doorgang kunnen vinden, ondanks financiële toezeggingen van derden. Ook stelt de motie dat Arnhem een actueel erfgoedbeleid verdient. Het huidige erfgoedbeleid gaat in de kern terug op uitgangspunten die in de erfgoednota Panorama Arnhem (2008-2012) zijn verwoord waarbij ambities met de Erfgoedagenda 2017-2019 zijn herijkt. Met de Omgevingsvisie Arnhem 2024 ligt er een basis voor actualisering van het erfgoedbeleid.

De vraag van de gemeenteraad aan het college was daarom om:

- in samenhang met het nog op te stellen Omgevingsprogramma een nieuwe erfgoedagenda te maken;
- bij deze erfgoedagenda aan te geven hoe de gemeente, vanuit de nu begrote budgetten voor beleefbaar erfgoed of vanuit andere middelen, onder bijzondere omstandigheden financieel kan bijdragen aan erfgoedprojecten, met als doel de voortgang van projecten met substantiële cofinanciering te verzekeren.

Met de Uitvoeringsagenda 2025-2028 Arnhems erfgoed verrast en verbindt is aan deze vraag invulling gegeven. Via deze brief presenteren wij u de uitvoeringsagenda. Hiermee beschouwen wij de motie als afgedaan.

Uitvoeringsagenda 2025-2028 Arnhems erfgoed verrast en verbindt

Het beleid van Panorama Arnhem en de Erfgoedagenda 2017-2019 vormt nog steeds het fundament voor taken waaraan wij voor een goede erfgoedzorg invulling willen geven. Om het draagvlak van dit beleid te toetsen en nieuwe inhoud op te halen, is in oktober 2023 het stadsgesprek “Verassend Erfgoed” georganiseerd. Tijdens dit gesprek hebben inwoners en erfgoedpartijen aan de hand van verschillende thema’s gesproken over wat erfgoed voor hen inhoudt, welke onderdelen van het Arnhemse verleden onderbelicht zijn, hoe de op Arnhem van toepassing zijnde thema’s van “groen”, “vrij” en “creatief” zich tot het hier aanwezige erfgoed verhouden en wat beter kan op het gebied van beleefbaar erfgoed. Daarnaast zijn binnen de organisatie een aantal interdisciplinaire sessies georganiseerd. Uit deze bijeenkomsten bleek dat er nog steeds veel draagvlak is voor het erfgoedbeleid. Ook zijn er nieuwe ambities geuit.

Voor de jaren 2025-2028 zetten wij in op drie thema’s die voortborduren op de voorgaande beleidsstukken over erfgoed:

- De kerntaken op orde: deze eerste rode draad is het pakket aan wettelijke taken. Deze taken hangen samen met de gemeentelijke overheidstaak om te zorgen voor een goede en verantwoorde omgang met erfgoedwaarden. Voor de duur van de uitvoeringsagenda richten we de aandacht op het afronden en implementeren van beleids- en waardenkaarten, het gericht aanwijzen van gemeentelijke monumenten, het aanpassen van onze Erfgoedverordening om ook mobiel erfgoed te kunnen beschermen, onze voorbereiding op het nieuwe omgevingsplan, de uitvoering van en het nemen van de regierol bij archeologisch onderzoek, verdere professionalisering van ons gemeentelijk archeologiedepot en voorzetting en verbetering van de regio-archeologie.
- Arnhems erfgoed: DNA voor ruimtelijke ontwikkelingen. De Omgevingswet noemt erfgoed een wezenlijk onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit. Dit hebben wij overgenomen in onze Omgevingsvisie Arnhem 2024. Het verhaal van Arnhem biedt veel kansen en aanknopingspunten om op voort te bouwen bij nieuwe ontwikkelingen. Niet alleen archeologische vindplaatsen, oude landschappen en gebouwen, maar ook immateriële erfgoedwaarden geven betekenis aan de leefomgeving. Als onderleggers hiervoor richten we ons de komende periode op het meenemen van erfgoed bij ruimtelijke ontwikkelingen, de uitvoering van het Actieplan Verduurzaming Erfgoed en het Actieplan Religieus Erfgoed, en het vergroten van de kennis over het groene erfgoed in Arnhem om deze in te kunnen zetten als instrument bij klimaatadaptieve maatregelen.
- Beleefbaar Arnhems erfgoed in de leefomgeving: een ambitie uit de Omgevingsvisie Arnhem 2040 is samengevat onder de noemer “beleefbaar Arnhems erfgoed”. Dat veel mensen erfgoed belangrijk vinden, blijkt bijvoorbeeld uit de interesse voor de Airborne-herdenkingen, de Dag van

de Arnhemse Geschiedenis en specifieke erfgoedpublicaties. Maar ook de Romeinse Limes als onderdeel van UNESCO-werelderfgoed mag op veel aandacht rekenen. Arnhem zet dan ook voort wat er op dit moment binnen de gemeente aan publieksbereik wordt gedaan binnen de middelen die daarvoor beschikbaar zijn en zoekt meer samenwerking met partners binnen het Arnhemse erfgoednetwerk om krachten te bundelen.

Financiën

De Uitvoeringsagenda 2025-2028 Arnheems erfgoed verrast en verbindt houdt rekening met de realiteit van nu. We hebben de financiële uitdaging om prioriteiten te stellen. De uitvoeringsagenda gaat daarom uit van te realiseren beleid binnen huidige financiële en formatieve kaders. De agenda betreft geen beleidswijziging, maar past binnen het huidige beleid met herijkte ambities.

De verschillende onderdelen van de erfgoedagenda kunnen gedekt worden vanuit bestaande erfgoedbudgetten. Voor de investeringen dient door de raad investeringskrediet beschikbaar gesteld te worden. De begrotingswijziging hiervoor wordt in Verzamelbesluit 1-2025 aangeboden.

Vervolg

De beleidstermijn van de uitvoeringsagenda start in 2025 en loopt door tot en met 2028. In 2026 is in een evaluatiemoment voorzien. Na de gemeenteraadsverkiezingen wordt geëvalueerd hoe het staat met de ambities en uitvoering van de agenda. Tegen de achtergrond van dan beschikbare middelen worden ambities herijkt, waaronder ook ambities die nu nog niet aan bod konden komen. Ook is er dan een afwegingsmoment met betrekking tot uit de cultuurhistorische waardenkaart volgende erfgoedwaarden die bescherming behoeven, bijvoorbeeld door een aanwijzing als monument.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

Bijlage

- Uitvoeringsagenda 2025-2028 Arnheems erfgoed verrast en verbindt